

Bloms hittade sitt paradiset

Inger och Jonny Blom på farstutrappan till Skomakarstället. Sotaren har nyss sotat färdigt och det är bara att invänta våren.

Text och bild:
KLAS-GÖRAN WENNERSTRÖM

Jonny och Inger Blom har större delen av livet bott och arbetat i Linköping. Nu bor de i stället på Skomakarstället två kilometer norr om Hannäs kyrka, inte långt från sydspetsen på Storsjön. Processen från första tanken på en flytt till förverkligandet tog några år men idag är de båda nöjda och trivs verkligen med sina liv i vackra Hannäs.

Jonnys yrkesbana och hans talang för det konstnärliga väckte Länstidningens nyfikenhet och ledde till ett besök på Skomakarstället. Jonny och Inger framhåller att de trivs så bra med sitt boende i Hannäs.

– Jag har tre passioner. Det är först och främst min fru Inger, sedan kommer målandet och därefter fisket, säger Jonny och ler.

Det passar bra, tänkte undertecknad, för här finns gott om sjöar där Jonny kan få många tillfällen att utöva den tredje av passionerna. En fin sjö som finns alldeles inpå knutarna är Storsjön och lite längre bort finns Vindommen, en spännande sjö, där Vindommens Småbåtssällskap har sin bas för bland annat utflyktsbåten Amanda.

Fortsättning publicerad 20110218

Fler bostäder är viktig faktor

Astrid-Marie Jonsson är delägare i Sjöberga lanthandel i Hannäs. Hon är också ledamot och andre vice ordförande i kommunfullmäktige i Åtvidaberg och företrädare Centerpartiet. Hon är starkt engagerad i landsbygdsfrågor som till exempel boende och infrastruktur.

Text och bild:
KLAS-GÖRAN WENNERSTRÖM

Astrid-Marie Jonsson från lilla Hannäs i Åtvidabergs kommun är starkt engagerad i landsbygdsfrågor. Hon är centerpartist och andre vice ordförande i Åtvidabergs kommunfullmäktige. Tidningen har träffat henne för att diskutera bostäder, skola, inflytande, arbete och kommunikation.

Utanför kommunens tätorter Åtvidaberg, Grebo, Björsäter och Falerum bor cirka 1 500 personer, ett snitt på två-tre invånare per kvadratkilometer. Åtvidabergs kommun har under mer än tio års tid haft stadigt minskande invånarantal. Högsta siffran var en gång nära 13 000 i dag är siffran 11 500 invånare. Tappet är bekymmersamt för kommunens ekonomiska muskler att klara samhällsservicen till sina medborgare. Åtgärder krävs som gynnar boende och företagande i kommunens landsbygdsdelar. Länstidningen träffade Astrid-Marie Jonsson i Sjöberga lanthandel i Kvarnvik, Hannäs socken där hon är delägare. Samtalet kom snart att handla om viktiga landsbygdsfrågor som boende, skolverksamhet, inflytande, arbetsmöjligheter och kommunikation i vid bemärkelse.

Länstidningen publicerad 20110401

Landshövdingen tog till yxan

Publicerad 23 jun Uppdaterad 11 september i hela Östergötlands län.

Foto: Jörgen Auer

Landshövding Elisabeth Nilsson fick tillfälle visa hur svenska stålet biter när hon invigde Skrickerums naturreservat på torsdagen.

Det gjorde den förra ståldirektören genom att med yxa ringmärka en ung tall i det 115 hektar stora och med gammalskog beväxta reservatet i Skrickerum mellan Hannäs och Valdemarsvik inför ett 50-tal personer. Visserligen var hon starkt försenad efter att ha varit i Finspång med den ryske ambassadören, men tog sig i alla fall tid att hålla ett engagerat invigningstal, skogsintresserad som hon är sedan unga år.

- Min far var bonde, min bror är skogsägare, och jag sitter i Sveaskogs styrelse, sa hon bland annat och påpekade att Skogens dag i Östergötland äger rum 11 september i år.

I väntan på landshövdingen gav Anders Bockgård, granne till reservatet och författare, en intressant inblick i Skrickerums, Tryserums, och dess skogars historia.

Gott om klenoder i Hannäs

Om man befinner sig i trakterna mellan Falerum, söder om Åtvidaberg, och Valdemarsvik så rekommenderas ett besök vid hembygdsgården Domarvik, mycket naturskönt belägen vid Grävsjön i Hannäs socken i norra Tjust. En verklig prydnad som hembygdsföreningen i Hannäs kan vara stolt över.

Föreningen firar 60-årsjubileum med festligheter senare i år. Den har 180 medlemmar och förfogar över cirka 1 000 föremål, bland annat jordbruksredskap och bruksföremål. Dessutom finns det ett stort antal fotografier prydligt insatta i pärmar. En viktig del i en hembygdsförenings historia. Domarvik var ursprungligen ett torp under Grävsätter och kan vara mycket gammalt. Den siste arrendatorn, Josef Karlsson och hans fru Stina, hittade nämligen en auktionsräkning under en bjälke på vinden utställd på Domarvik 1682. Paret Karlsson bebodde och brukade torpet fram till 1952. På hösten 1953 köptes Domarvik av Domänverket, som i sitt avtal med

föreningen gav den senare fri dispositionsrätt till tomten så länge som Hannäs hembygdsförening existerar.

Hembygdsföreningens ordförande Lasse Carlsson vid en raritet, en Fordsontraktor tillverkad år 1923 vid Ford Motor Company i Detroit USA.

Text och bild: OWE BERGGREN

Länstidningen publicerad 20110715

Årets Hannäsbo hyllar landsbygden

Hannäs

Fakta Lina Jonsson

Ålder: 29

Familj: Oscar, sambo. Två barn, Hillevi 6, och Samfrid 3.

Favoritfilm: Forrest Gump

Läser just nu: En bok om ledarskap, "Släpp medarbetarna loss". Men jag blir lätt rastlös av böcker.

När tid finns över: Försöker vara med barnen så mycket som möjligt. Sticker gör jag också gärna.

Lina Jonsson., årets Hannäsbo 2011, är medveten om naturen som omringar familjens hus vid gården Solvestad i Hannäs.

- Men det är lätt att bli hemmablind, jag får påminna mig själv om hur fint det är här, säger hon.

Foto: Daniel Karlsson/Corren

Trots heltidsjobb, två barn och en sambo bidrar Lina Jonsson, 29, till att Hannäs socken lever. Så pass bra att hon i år fick priset "årets Hannäsbo 2011"

Hannäs ligger kort och gott mitt i mellan Åtvidaberg och Valdemarsvik. Det finns mindre än 500 invånare i Hannäs socken. Men de få som bor där lever ett väldigt aktivt föreningsliv och enligt Lina Jonsson är det både roligt och helt logiskt.

- Jag är uppväxt med ett starkt engagemang, det har hela tiden funnits runt omkring mig. Det går i arv känns det som. Båda mina föräldrar har alltid varit aktiva och även min farfar brann starkt för bygden.

Aktiv socknen

Till vardags jobbar Lina heltid på Ica i Valdemarsvik.

Vid sidan av jobbet är hon aktiv i Hannäs utvecklingsgrupp, Föräldraföreningen, Vi unga och dessutom driver hon tillsammans med andra föräldrar förskolan i Hannäs.

- Hela socknen är väldigt aktiv, vi har massor med levande föreningar. Vi firade till och med midsommar två dagar i rad, först på midsommarafton och sedan på en annan festplats firade vi även midsommardagen. Det måste vi nog vara rätt ensamma med, skrattar Lina Jonsson.

Bekymmersam

Trots att Lina Jonsson älskar att bo på landet och allt som hör därtill är hon samtidigt både orolig och förstående till att människor flyttar närmre in mot städerna.

- Det finns en del tomma hus häromkring och det är synd. Jag har kompisar som har vuxit upp här som jag gärna försöker prata med om att flytta hit. Men det är klart, det krävs ju lite mer ju längre man bor i från stan.

Det är inte bara Hannäs grusvägar och skogsmarker som Linas fötter har vandrat över. Hon gick i gymnasiet i Linköping där hon även bodde på vardagarna.

Dessutom provade hon på storstadslivet i Stockholm genom att studera två år gastronomi i Huddinge.

- Men Stockholm var ingenting för mig, jag passade på att åka hem så ofta det gick.

Hur tror du att Hannäs ser ut om tio år?

- Ja du, det är tufft. Jag hoppas ju på att det vänder och att folk börjar förstå fördelarna med att bo på landet. Drömmen är ju att ett företag kommer hit.

Är det realistiskt?

- Ja, det tycker jag. Det har ju till exempel dragits bredband ända ut hit. Det ökar ju värdet.

Utvecklingsgruppen i Hannäs är den förening som tar sig an de tuffare frågorna.

Hur exempelvis turismen ska öka och på vilket sätt vägarna ska förbättras.

I höst blir förskolan det stora projektet för Lina och Utvecklingsgruppen.

Daniel Karlsson/Corren

Publicerad 2011-07-29

Reservatsförvaltarens betraktelse från invigningen

Den 26 augusti 2011 ägde invigningen av Grävsätters naturreservat rum.

Med sensommarsolens strålar sirlande genom barrskogens grova grenverk, genljöd tonerna av kronojägarens gamla jakthorn urskogen, och befäste dess skydd för all evig framtid. Kommunalrådet Lennart Haraldsson, klart imponerad av urskogens storslagenhet, hade dessförinnan uttalat att Åtvidaberg med all dess skyddsvärda skogsmiljöer, bör öka satsningen på naturupplevelser och turism.

En mindre del av det nyinvigda naturreservatet skyddades som s.k. Domänreservat redan på 1950-talet. Den ungefär 4 hektar stora urskogsresten tillhör de finaste vi har i Östergötland.

Motsvarande skogar kanske finns på ett tjugotal platser i länet och upptar inte mer än maximalt några hundra hektar, dvs. ca 0.03% av den Östgötska skogen. Grävsätters kärna består av en ca 300-årig barrblandskog på bördig mark med krontaket över 30 meter från marken och med imponerande virkesförråd på 5-600 kubikmeter per hektar. Ungefär 15% av skogen består av stående och liggande döda träd, så det är en bit kvar till ett "normalt" urskogsstadium där över 40% är död ved.

En tidigare kronojägare, Dan Isaksson, skötte Grävsätters kronopark och genom sin förvaltning lade han grundbulten till både Grävsätters och Åsens naturreservat. Dan hade stort intresse för naturvård och hade bl.a. som stående instruktion, att inga gamla grova ekar fick fällas inom avverkningstrakterna. Sonen Bengt Isaksson och Sonja Palmqvist bor fortfarande i Åsens kronojägarboställe och hjälper Länsstyrelsen förtjänstfullt med tillsyn av naturreservaten.

Besökarna på invigningen av Grävsätters urskog möttes till tonerna av Kolkvartettens stråkar och dragspel samt skogsbrasans tjär- och kokkaffedoft vid inträdet i den djupa skogen. Sen bjöds det på full lunchsupé från Kvarnvikens lanthandel med rostbiff och exotiska frukter mitt i den monumentala storskogen, där man fick akta fötterna för att inte trampa på knärot och linnea i de tjocka mosslagren.

Bengt och Sonja blickade tillbaka i den lokala historien och kommunalrådet Sverre Moum gjorde en betraktelse över människan som ägare och förvaltare av skog och skogen och den gröna sidan som en viktig resurs för Sverige nu och i framtiden. Claes Svedlinh tryckte på vikten av mer skogsskydd i den del av Östergötland där mest skyddsvärd skog finns.

Fem sydafrikanska gäster med Sitoto i spetsen lade först ut texten långt på "klick"-språket Xhosa, men sade senare att han förstått allt vad som sagts, trots att allt inte hunnits översättas, via talarnas tonfall och kroppspråk. Natur- och skogsskydd är internationellt viktigt och Sydafrika skyddar både savanner med de stora betesdjuren och rester av naturskog. Efter talen dansade sydafrikanerna loss i mossan och sjöng en typisk rytmisk gammal ANC-kampsång. Finländaren Illka som envist påstått att han aldrig i sitt liv tidigare tagit ton, reciterade på ett underbart sätt den vemodiga sången Emma-Emma till ackompanjering av Kolkvartetten med fogsvarsviolinen. Programmet fortsatte med guidning bland hotade skogslevande arter av biologen Jens Johannesson och turen slutade vid en kolbotten och tillhörande rester av koja och besök vid en ormgran. Dagen avslutades vid intilliggande Åsens naturreservat och Åsens gamla torpgrund som vittnar om småbrukarsamhällets storhetstid i mitten av 1800-talet. Sedan två år är markerna nyrestaurerade och efter 50 års uppehåll är betena åter i hävd. Kossorna frustade från toppen av grusåsen och den ljuva sensommardagen började gå mot kvällning, men det kändes som att ingen egentligen ville åka hem, utan bara fortsätta och njuta av all fantastisk natur.....

Mikael Burgman
Reservatsförvaltare

Lanthandeln fyller snart 100 år

Jennie Hagman vid kassaapparaten i Sjöberga lanthandel. Butikens service är viktig för ungefär 250 hushåll i Hannäs.

Text och bild: OWE BERGGREN

Sjöberga lanthandel i Kvarnvik i Hannäs socken i Åtvidabergs kommun är en butik med traditioner, men den har även utvecklats genom sina nästan 100

år. Ica nära-butiken har ett tredelat ägarskap genom Asta Jonsson, Jennie Hagman och Kerstin Ekström. Den senare är mest engagerad i lanthandelns försäljning av trädgårdsmöbler med lokal några stenkast från butiken.

De tre kvinnorna tog över ruljansen i maj 2002 efter diverse stormöten med bland annat kommunen, och Ica godkände slutligen den nya ägarkonstellationen. Jennie Hagman hade affärsvana eftersom hon hade jobbat tillsammans med den tidigare ägaren Maria Nilsson i tre år. Maria äger affärsfastigheten. Asta Jonsson hade jobbat 25 år inom vården och Kerstin Ekström är kunnig i bokföring. Till sin hjälp har de en timanställd som arbetar 15-20 timmar i veckan. Som alla förstår så är butiken oerhört viktig som leverantör av förnödenheter till bygden och de 470 Hannäsborna, fördelade på ungefär 250 hushåll.

Länstidningen publicerad 20110923

En mångsidig hembygdsvän

Carl-Erik Ståhlbom, Åtvidaberg, avled den 20 oktober i en ålder av 93 år.

En mångfaldens herre har gått ur tiden, 93 år gammal. Carl-Erik Ståhlbom var född i Hannäs den 22 april 1918. Efter några års gårdsarrenden i Gusumstrakten köpte och brukade han föräldragården i byn Solvestad.

Dålig lönsamhet i lantbruket var orsaken till att han började som kyrkvaktmästare 1965, en syssla han hade till 1974. Därefter började han en anställning på Facit i Åtvidaberg.

Vid sidan om yrkeslivet jobbade Carl-Erik som veniat, det vill säga att han hade biskopens tillstånd att predika och leda gudstjänster. Det uppdraget hade han i 22 år.

När Hannäs skola var nedläggningshotad i slutet av 1960-talet engagerade Carl-Erik sig i frågan och medverkade i en skolstrejk, under namnet "Strejkgeneralen". Efter löfte om en nybyggnation av skolan avblåstes strejken.

1981 var skolan åter nedläggningshotad och beslut fattades i kommunfullmäktige med en rösts övertikt, att flytta klass 3-4 till Falerum. Då hoppade Carl-Erik tillsammans med femton andra kommunpolitiker i Hannäs av alla sina uppdrag i Åtvidabergs kommun.

Carl-Erik hade många andra uppdrag kvar, däribland i Kyrkobrödrakåren, i spelmanslaget Tvärdraget och som ordförande både i Hannäs kyrkstämman och i kyrkogårdsnämnden.

I Hannäs Hembygdsförening var han också ordförande ett stort antal år och lade ner mycket arbete i föreningen.

Ett annat stort arbete utförde Carl-Erik inom hembygdforskningen. Flertalet berättelser skrev han om livet förr i bygden, om begravnings seder, om mejerierna och mycket mera.

Till en början skrev han ner berättelserna på skrivmaskin men vid 80 års ålder köpte han sig en dator, deltog i en datakurs och det underlättade skrivandet. När hans döttrar var små skrev han ner sagor till dem. I alla år, med undantag för det allra sista, skrev han också dagbok.

Vi minns med tacksamhet Carl-Erik, det mycket goda arbete han utförde för bygden och alla hans historier som lockade till mycket skratt och glädje.

NT, Ing-Britt Solvestad, Hannäs hembygdsförening;

Publicerad 2011-11-15

Möte om Hannäs framtid

Hannäs

Under temat "Hur vill Du att Hannäs-Kvarnvik ska utvecklas till 2030?", samlades ett 70-tal personer i Kvarnviks bygdegård häromkvällen.

Medverkade gjorde Åtvidabergs kommunchef Karin Olander, biträdande projektledare för den nya översiktplanen Madeleine Asklöf samt stadsarkitekt Raymond Van der Heijden. Representanter fanns också från Länsbygdsrådet Hela Sverige ska leva.

De närvarande informerades och fick även möjlighet att framföra sina egna åsikter om bygden och dess möjlighet att kunna fortleva där kommunikationer och övrig service onekligen är betydelsefulla grundbultar.

Från byggnadsprogrammet på bildningscentrum Fasetten deltog tre ungdomar som visade hur de boende skulle utforma sina önskemål genom att klippa och klistra ett collage

Det utlovades en uppföljning och flera besök från kommunen. Utvecklingsgruppen genom Lina Jonsson tackade för intresset från vederbörande.

Publicerad 2011-11-17

Brand bröt ut på slott

Östergötland

För ett halvår sedan brann det i Hägerstad slott. Vid 14-tiden på annandagen var det dags igen. - Det är en större brand den här gången, säger Bosse Eklund, räddningschef på räddningstjänsten i Åtvidaberg.

Räddningstjänsten larmades vid 14-tiden på annandagen av några privatpersoner som bor grannar med slottet som sett att det slagit ut lågor.

För drygt sex månader sedan brann det i Hägerstad slott, i Åtvidaberg kommun, och slottet har under en längre tid renoverats för brandskadorna. Troligtvis är det något som gått fel i just renoveringsarbetet som orsakat branden.

- Det är något under renoveringsarbetet som gjort att det börjat brinna, säger Bosse Eklund, räddningschef på räddningstjänsten i Åtvidaberg.

Denna gång var branden mycket kraftigare och vid 22-tiden på annandagen var branden ännu inte släckt.

- Vi har lyckats släcka på två våningsplan men det brinner fortfarande på vinden, säger Bosse Eklund.

Enligt räddningstjänsten har slottet fått kraftiga brand- och rökskador till följd av branden.

Polisen kommer att göra en teknisk undersökning under tisdagen.

Kristoffer Calais

Publicerad 2011-12-26

Senast ändrad 2011-12-27

Hägerstad Slott fick omfattande skador av branden. Plåttaket var bitvis nylagt.
Foto: Räddningstjänsten

Hägerstad Slott svårt eldhärjat

Valdemarsvik

Hägerstad Slott, beläget i Hannäs väster om Valdemarsvik, blev svårt skadat i en kraftig brand på måndagen. Slottet var precis på väg att färdigställas efter en brand som skedde för ett halvår sedan.

Eftersläkningsarbetet pågick fortfarande i går på tisdagsförmiddagen och polisens tekniker uppgavs vara på väg till platsen under dagen. Enligt räddningstjänstens chef Bho Eklund kan det ha varit det pågående renoveringsarbetet som startade branden.

Pågått i dagar

- Branden började på vinden, där man hade en del elektrisk utrustning som användes vid renoveringsarbetet. Det här är en brand som tros ha startat för flera dagar sedan, men det var först på måndagen vid 14-tiden som en granne larmade när man såg eldsflammar och svart rök slå ut från byggnaden, säger Bho Eklund.

Hägerstad Slott, byggt på 1860-talet, uppges ha varit obebott den senaste tiden. Slottets ägare ska ha befunnit sig i Småland vid tidpunkten för branden, och Räddningstjänsten fick därför bryta sig in i slottet för att inleda släckningsarbetet. Totalt ska 15 brandmän från Valdemarsviks och Åtvidabergs Räddningstjänst ha deltagit i släckningsarbetet.

Helt utbränt

- Den här branden är mycket värre än förra gången för ett halvår sedan. Då kunde vi rädda en del inventarier, men den här gången fick vi lägga fullt fokus på släckningsarbetet, säger Bho Eklund.

På tisdagsmorgonen kunde man konstatera att den översta bostadsvåningen samt vindsvåningen blivit helt utbrända. De två nedersta bostadsvåningarna uppges ha blivit gravt rökskadade.

Hanna Andersson 0123-516 35 hanna.andersson@nt.se

Publicerad 2011-12-27